

INFORMATOR ZA STUDENTE GRUPE ZA SKANDINAVISTIKU

za školsku 2013/2014. godinu

Grupa za skandinavistiku želi dobrodošlicu svim novim studentima.
Ovaj Informator treba da vam olakša snalaženje na početku i tokom studija skandinavistike.

SADRŽAJ

SKANDINAVISTIKA I STUDIJE SKANDINAVISTIKE.....	2
PROGRAMI STUDIJA.....	7
Definicija predmeta	7
Savremeni skandinavski jezik G	8
Savremeni skandinavski jezik P	10
Skandinavski jezici.....	10
Skandinavska književnost	11
Skandinavska kultura	12
Uvod u skandinavistiku	13
Praktikum iz skandinavistike.....	14
Gradivo i predispitne obaveze	14
ISPITI	14
Pravilnik o polaganju ispita.....	14
Trajanje ispita	15
Pravilnik o ocenjivanju.....	15
Naše ocene i ECTS ocene	17
Naše ocene i skandinavska merila praktičnog vladanja jezikom	18
Zajednička evropska merila praktičnog znanja jezika	20
PRAVILNIK O PISANJU RADOVA	20
PRAVILNIK O DODELI STIPENDIJA	24
BIBLIOTEKA GRUPE ZA SKANDINAVISTIKU.....	25
Pravilnik o radu biblioteke i čitaonice.....	25
Raspored knjiga i signature	25

SKANDINAVISTIKA I STUDIJE SKANDINAVISTIKE

Skandinavija i skandinavistika

Pojam *Skandinavija* ima jedno geografsko i jedno političko značenje. U geografskom smislu *Skandinavija* je isto što i *Skandinavsko poluostrvo* i obuhvata Norvešku, Švedsku i severozapadni deo Finske. U političkom smislu ona obuhvata, u užem značenju, Dansku, Norvešku i Švedsku, u širem i Finsku, a u najširem i Island i danske teritorije Ferjarska ostrva i Grenland. U ovom širem političkom značenju, u samoj Skandinaviji se uglavnom koriste termin *Norden* [Sever] i njegov pridev *nordijski*. Van nje se pak najčešće koriste termini *Skandinavija*, *skandinavske zemlje* i *skandinavski*. Termini *skandinavistika* i *nordistika* znače isto. U užem smislu oni označavaju nauku o skandinavskim (severnogermanskim) jezicima i književnostima, a u širem i znatno ređem smislu nauku o skandinavskim zemljama i svim jezicima, književnostima, kulturama i društvima na njihovom tlu. U tom širem značenju, termin *skandinavistika* se danas često zamenjuje terminom *skandinavske* ili *nordijske studije*.

Jezici, književnosti i kulture Skandinavije

U pet država Skandinavije govori se sedam jezika koji imaju status jezika većine: kontinentalni skandinavski jezici *danski*, *norveški* (sa dva standardna oblika, *bokmål* i *nynorsk*) i *švedski*, ostrvski skandinavski jezici *ferjarski* i *islandski*, *finski* koji pripada uralskoj porodici jezika, te *grenlandski* koji pripada porodici eskimskih jezika. Status manjinskih jezika imaju zapadnogermanski jezik *nemački* u Danskoj, *laponski* u Norveškoj, Švedskoj i Finskoj, koji takođe pripada uralskoj porodici jezika, *finski* u Švedskoj i Norveškoj, te njegove varijante *kvenski* u Norveškoj i *meänkieli* u Švedskoj, *romani*, jedan od jezika Roma, te *jiddisch*, kojim se služi jevrejska manjina. Osim tih jezika, u Skandinaviji se govori niz različitih useljeničkih jezika; na primer, učenici osnovnih škola u Oslu govore oko 110 različitih maternjih jezika, u Švedskoj nekoliko desetina više. Posebnim jezicima se smatraju i znakovni jezici za osobe sa oštećenim sluhom; na primer, u Norveškoj ga koristi oko 4.000 ljudi, a ima dve osnovne varijante zasnovane na sistemu dveju najstarijih škola za osobe sa oštećenim sluhom u Oslu i Trondheimu; švedski znakovni jezik koristi oko 8.000 ljudi.

Na studijama skandinavistike kod nas uče se kontinentalni skandinavski jezici i književnosti i stiču znanja o odgovarajućim zemljama i kulturama tokom njihove istorije i danas, ali se pažnja posvećuje i drugim jezicima, književnostima, kulturama i društvima na tlu Skandinavije.

Govornici kontinentalnih skandinavskih jezika međusobno se razumeju kada koriste standardne pisane i govorne oblike jezika, ali uz određene teškoće i nesporazume, zavisno od toga o koja je dva jezika reč, da li se radi o izgovoru, gramatici ili rečniku, koliko često čuju ili čitaju onaj drugi jezik i, konačno, koliko su obrazovani. Ako govornici u govoru koriste dijalekat, onda se međusobno razumevanje kreće od potpunog razumevanja do potpunog nerazumevanja, čak i unutar istog jezika. Razlike između pojedinih kontinentalnih skandinavskih jezika mogle bi se, na samo približan način, uporediti sa razlikama između srpskog, hrvatskog i makedonskog jezika i njihovih dijalekata. Ferjarski i islandski jezik se razlikuju od kontinentalnih skandinavskih jezika po tome što su sačuvali deklinaciju i konjugaciju i što imaju drugačiju leksiku, pa ih govornici kontinentalnih skandinavskih jezika mogu razumeti samo ako ih nauče kao strane jezike, što važi i u obratnom smeru.

Skandinavistika u Srbiji

Nastava skandinavskih jezika je započela na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu u jesen 1977. godine otvaranjem Lektorata za skandinavistiku sa nastavom norveškog jezika kao izbornim predmetom, kome je u jesen 1981. dodat švedski jezik kao fakultativni izborni predmet. 1979. godine odbranjen je prvi magistarski rad, a 1986. prva doktorska disertacija sa temom iz skandinavistike. Iste

godine je izabran i prvi nastavnik za skandinavistiku. Grupa za skandinavske jezike i književnosti osnovana je 1988. godine, i tada je upisana prva generacija studenata na četvorogodišnje dodiplomske studije norveškog i švedskog jezika i književnosti. Godinu dana kasnije upisana je prva generacija i na danski jezik i književnost, ali je nastava praktičnog danskog jezika iz objektivnih razloga morala da bude prekinuta 1995. godine, a obnovljena je počev od školske 2007–08. godine. Prvi student je diplomirao na Grupi za skandinavistiku 1992. godine, prvi student je upisao dvogodišnje postdiplomske studije iz skandinavistike 1994. godine, a prvi magistarski rad na novoosnovanoj grupi odbranjen je 2003.

Zbog više promena Zakona o univerzitetu i Statuta Filološkog fakulteta, promenjenih uslova studija i razvoja same Grupe za skandinavske jezike i književnosti u nekoliko navrata (1992, 1994, 1998, 2006, 2007) menjan je plan (spisak predmeta sa trajanjem, brojem časova i vrstom ispita), a u nekoliko navrata (1990, 1992, 1994, 1995, 1996, 1998, 2001, 2006, 2007, 2009, 2010) menjan je program nastave (gradivo, ciljevi i oblici rada unutar jednog predmeta).

Spiskovi literature se, nezvano za promene programa, osavremenjuju na početku svake nove školske godine.

U ovom trenutku ispiti se organizuju po programu osnovnih studija za studente upisane pre školske 2001/2002. godine, upisane između te i školske 2005/2006. godine, studente upisane između školske 2006/2007. i 2008/2009. godine, te upisane počev od školske 2009/2010. godine. Plan studija se ipak najviše razlikuje za ovu poslednju kategoriju studenata zbog merila koje je Komisija za akreditaciju propisala filološkim studijama. Ipak, sam sadržaj studija nije mnogo promenjen, sem što je gradivo iz pojedinih predmeta podeljeno na veliki broj manjih celina i što su ukinuti završni kumulativni ispiti. Istim promenama zakona i merila namesto bivših dvogodišnjih magistarskih studija uvedene su jednogodišnje master studije, koje se organizuju po jednom sistemu za studente upisane pre školske 2006/2007. godine, a po drugom sistemu za studente upisane od te godine na dalje, dok su klasični doktorati zamenjeni trogodišnjim doktorskim studijama.

Program osnovnih i diplomskih akademskih studija iz skandinavistike

Studije su određene programom koji sadrži nazive pojedinih predmeta i kurseva koji se drže unutar njih, njihovu raspodelu po semestrima, ciljeve, preduslove za upisivanje pojedinih kurseva, broj nedeljnih časova nastave, broj bodova koje nosi jedan kurs, predispitne i ispitne obaveze i spisak literature. Spisak literature detaljnije određuje strukturu, sadržinu i obim gradiva.

Predmeti se dele na obavezne predmete, označene u pregledu studija skraćenicom OP, i izborne predmete, označene skraćenicom IP. Svi studenti koji se upišu na Grupi za skandinavistiku moraju uzeti obavezne predmete (OP), a slobodno biraju koje će izborne predmete (IP) dodati obaveznim predmetima.

Bodovi (ESPB, Evropski sistem prenosa bodova, engleski ECTS) bročana su vrednost za iskazivanje ukupne radne opterećenosti studenata. Jedan bod izražava radno vreme od 28 sati. U te radne sate se uračunavaju svi vidovi nastave (predavanja, vežbanja, stručne ekskurzije, praksa i dr), vreme potrebno za pisanje seminarskih radova, spremanje i polaganje ispita i sve druge nastavne obaveze. Jednu radnu godinu čine 42 radne nedelje, od kojih 30 nedelja predstavlja nastavne nedelje. Studenti treba da sakupe najmanje 60 bodova da bi završili jednu godinu studija; sa 240 bodova stiču četvorogodišnje obrazovanje (osnovne akademske studije), a sa 300 petogodišnje obrazovanje (diplomske akademske studije – master). Školska godina i semestri samo su oznake za vremensku organizaciju nastave, ali su u našem sistemu visokoškolskog obrazovanja finansiranje univerziteta, studentski krediti, raspodela soba u domovima, status tzv. budžetskih studenata (ne plaćaju školarinu) i samofinansirajućih studenata (plaćaju školarinu) ipak i dalje uređeni prema školskim godinama.

Na Grupi za skandinavistiku studenti stiču 150 bodova na osnovu obaveznih predmeta, a ostatak od 90 bodova do ukupno 240 bodova stiču birajući izborne predmete sa drugih studijskih grupa.

Obavezni predmeti

Studije skandinavistike traju četiri godine i obuhvataju četiri nastavno-naučne oblasti: 1) praktičnu nastavu jezika, 2) teorijsku nastavu jezika, 3) istoriju skandinavskih književnosti i 4) istoriju skandinavske kulture. Te oblasti su podeljene na sledeće predmete: *Savremeni skandinavski jezici G*, (varijanta za danskim, odnosno norveškim, odnosno švedskim jezikom), *Skandinavski jezici*, *Skandinavska književnost*, *Skandinavska kultura*, *Uvod u skandinavistiku* i *Praktikum iz skandinavistike*. Brojevi od 1 do 8 označavaju semestre u kojima se drži nastava iz određenog predmeta, odnosno kursa unutar predmeta. Svi predmeti na Grupi za skandinavistiku istovremeno su otvoreni za studente drugih grupa kao izborni predmeti. U donjoj tabeli su navedeni predmeti za četvorogodišnje diplomske akademske studije:

Naziv	Semestar	Status	ESPB
Savremeni skandinavski jezici G1	1	OP	6
Skandinavska kultura 1	1	OP	6
Skandinavski jezici 1	1	OP	3
Uvod u skandinavistiku 1	1	OP	3
Praktikum iz skandinavistike 1	1	OP	3
Savremeni skandinavski jezici G2	2	OP	6
Skandinavska književnost 1	2	OP	6
Skandinavski jezici 2	2	OP	3
Uvod u skandinavistiku 2	2	OP	3
Praktikum iz skandinavistike 2	2	OP	3
Savremeni skandinavski jezici G3	3	OP	6
Skandinavska kultura 2	3	OP	6
Skandinavski jezici 3	3	OP	3
Praktikum iz skandinavistike 3	3	OP	3
Savremeni skandinavski jezici G4	4	OP	6
Skandinavski jezici 4	4	OP	3
Skandinavska književnost 2	4	OP	6
Praktikum iz skandinavistike 4	4	OP	3
Savremeni skandinavski jezici G5	5	OP	6
Skandinavska kultura 3	5	OP	6
Skandinavski jezici 5	5	OP	3
Praktikum iz skandinavistike 5	5	OP	3
Savremeni skandinavski jezici G6	6	OP	6
Skandinavski jezici 6	6	OP	6
Skandinavska književnost 3	6	OP	3
Praktikum iz skandinavistike 6	6	OP	3
Savremeni skandinavski jezici G7	7	OP	9
Skandinavska kultura 4	7	OP	6
Skandinavski jezici 7	7	OP	3
Savremeni skandinavski jezici G8	8	OP	9
Skandinavski jezici 8	8	OP	3
Skandinavska književnost 4	8	OP	6
Ukupno bodova			150

Izborni predmeti

U načelu se kao izborni predmet može uzeti bilo koji predmet na fakultetu koji je u listama predmeta označen skraćenicom IP, ali za pojedine od njih postoje uslovi, na primer završen niži stupanj predmeta da bi se mogao uzeti viši stupanj tog predmeta. Osim toga, mora se voditi računa o tome da se zadovolji podela po grupama predmeta na akademsko-opšteobrazovne sa 15%, teorijsko-metodološke sa 20%, naučno-stručne sa 35% i stručno-aplikativne sa 30% učešća u ukupnom broju bodova. Izborni predmeti se biraju sa lista izbornih predmeta u kojima je označeno kojoj grupi predmeta pripadaju; izborne liste navedene su u Informatoru Filološkog fakulteta. Ako niste sigurni koje predmete možete da odaberete, obratite se Odseku za studentska pitanja za savet.

Preporučujemo studentima da među izbornim predmetima odaberu i predmete koji mogu biti podrška studijama skandinavistike. Studije jezika i književnosti nezamislive su bez dobrog poznavanja osnova opšte lingvistike i nauke o književnosti. Studentima zato preporučujemo da *Uvod u opštu lingvistiku* i *Uvod u teoriju književnosti* biraju što bliže početku studija, a da ostale izborne predmete biraju po svojim interesovanjima i potrebama zaokruživanja broja bodova. Veoma dobro poznavanje maternjeg jezika jedan je od ključnih uslova uspešnog prevođenja, rada na kontrastivnim analizama, razumevanja pojave jezičke interferencije i tako dalje, pa preporučujemo studentima da i predmet *Srpski jezik* uzmu ranije tokom studija. Poznavanje filozofije, estetike, nauke o kulturi i komunikacijama, te poznavanje društvenih i kulturnih prilika u sopstvenoj zemlji preduslov su interkulturene analize, interkulturenog opštenja, prevođenja, posredovanja jezika, književnosti i kulture i rada u nizu drugih oblasti. Ipak, treba biti svestan da nisu sva znanja iz tih oblasti podjednako relevantna za studije skandinavistike i da zato treba obratiti više pažnje na poznavanje religije (posebno su aktuelne mnogobožička religija, katolicizam i protestantizam, uz izvesna znanja o islamu zbog useljenika u Skandinaviji), zatim određenih elementa folklora, srednjovekovne filozofije i idejnih kretanja u devetnaestom i dvadesetom veku. Tako je, na primer, za razumevanje nauke o književnosti na nordijskom području najbitnije poznavati idealističku filozofiju, marksizam, hermeneutiku i, u manjoj meri, fenomenologiju, a za razumevanje pristupa u izučavanju jezika stariji pozitivizam i logički empirizam.

Znanje engleskog jezika uslov je bez koga se ne može zamisliti studiranje skandinavistike, a još se manje bavljenje Skandinavijom. Zato preporučujemo studentima da, ako ga ne znaju od ranije, engleski jezik nauče što pre.

Nastava, samostalan rad i usavršavanje

Na predavanjima i vežbanjima obrađuju se samo ključni i složeni delovi gradiva, a od studenata se očekuje da ostatak gradiva savladaju kroz samostalan individualan i grupni rad, tim pre što je gotovo celokupno gradivo pokriveno literaturom. Studentima preporučujemo da se što pre međusobno dogovore o zajedničkom radu po grupama.

Tokom poslednjih desetak godina na Grupi su realizovani studentski projekti prevođenja knjiga sa skandinavskih jezika (objavljeno je tridesetak knjiga), a pripremaju se i drugi projekti. Školske 2008/2009. godine je na Grupi pokrenuta on-line prevodilačka radionica *Prevodilački portal*, i počev od trećeg semestra studija, aktivnost na Prevodilačkom portalu predstavlja deo kursa Savremeni skandinavski jezici G. Putem Prevodilačkog portala smo dosad realizovali i nekoliko vannastavnih prevodilačkih projekata u kojima su učestvovali naši najbolji studenti.

Najbolji studenti mogu da konkurišu za stipendije za usavršavanje u nordijskim zemljama, koje se kreću od kratkih letnjih tečajeva do dvogodišnjih studija za akademsku titulu mastera (četvrta i peta godina studija u sistemu 3+2). Stipendije se dodeljuju prema pravilniku o dodeli stipendija.

Predsprema i obaveze studenata

Od budućih studenata skandinavistike ne očekuju se nikakvo predznanje skandinavskih jezika, ali se očekuje da su u potpunosti savladali srednjoškolsko gradivo iz nauke o jeziku, nauke o književnosti i srpskog jezika za gimnaziju društvenog smera, te da na časove dolaze spremni.

Mogućnosti za zapošljavanje

Svaki studij daje određena znanja o predmetu koji se studira i određena znanja za neka od mogućih zanimanja koja se mogu obavljati uz pomoć stečenih znanja o predmetu. Kad je reč o skandinavistici, kod nas se znanja stečena o njenom predmetu studija mogu neposredno primeniti u jednom užem broju zanimanja (prevodilac, nastavnik jezika, publicista, saradnik u turizmu i tako dalje), a zbog svoje širine, te uz neka druga, dodatna znanja, i posredno u jednom širem krugu zanimanja (novinarstvu, diplomatiji, spoljnoj trgovini, poslovima u nevladinom sektoru, skandinavskim preduzećima koja posluju u Srbiji i tako dalje).

Prostorije

Grupa za skandinavistiku je deo Katedre za germanistiku. Nastavnici su u kabinetu broj 539, čitaonica je pola sprata niže u kabinetu broj 540, a sekretarijat Katedre za germanistiku je u kabinetu broj 434. Nastava skandinavskih jezika i književnosti drži se uglavnom u slušaonicama 426 i 428 i u čitaonici. Nastava drugih predmeta drži se u slušaonicama po rasporedu koji se ističe na oglasnim tablama i internet stranicama odgovarajućih katedara i seminara.

Biblioteka

Skandinavistika ima relativno bogatu biblioteku u kojoj trenutno poseduje preko 16.000 knjiga, preko 2.200 svezaka časopisa, kao i medijateku sa preko 1.100 filmova, drama i audioknjiga, a ukupno oko 21.000 bibliotečkih jedinica. Studenti ipak moraju računati sa kupovinom nekih ključnih priručnika. U čitaonici postoji štampana bibliografija prevoda skandinavskih knjiga na srpskohrvatski jezik, a naša biblioteka raspolaže znatnim delom tih prevoda. Osim toga, urađena je i bibliografija relevantnih skandinavskih rečnika. Čitaonica je otvorena pet dana u nedelji. Knjige za rad bibliotekar izdaje na revers. U čitaonici su studentima na raspolaganju četiri računara priključena na internet. Tokom školske godine redovno se prikazuju filmovi, drame i snimljena stručna predavanja. Knjige i tehnička oprema koriste se u čitaonici po Pravilniku o radu biblioteke.

Obaveštenja

Tekuća obaveštenja ističu se na oglasnoj tabli u čitaonici i na internet stranici Grupe za skandinavistiku (<http://skandinavistika.fil.bg.ac.rs/>).

Sva ostala obaveštenja stoje na drugim internet stranicama Filološkog fakulteta, oglasnim tablama, pišu u Informatoru za studente Filološkog fakulteta ili se mogu dobiti od sekretara Katedre za germanistiku, sekretara drugih katedara i osoblja u Odseku za studentska pitanja. Mole se studenti da ne prekidaju rad bibliotekara raspitujući se za obaveštenja već istaknuta na oglasnoj tabli ili internet stranici.

Konsultacije se drže prema rasporedu koji se objavljuje na internet stranici, u čitaonici 540, ili prema vremenu konsultacija koje nastavnici određuju prema raspoloživim prostorijama. Studenti nastavnicima mogu da se obrate i elektronskim pismom. Molimo studente da, pre nego što se tim putem obrate nastavniku, provere da li traženu informaciju mogu pronaći na internet stranici Fakulteta ili Grupe. Takođe molimo studente da imaju u vidu da se konsultacije, sem iznimno, ne drže za vreme ispitnih rokova i raspusta.

Obaveštenja o toku studija pojedinih studenata i njihovim ocenama ne daju se drugim licima osim ako ne postoji opravdan razlog da se od ovog pravila odstupi (bolest, putovanje, trudnoća i slično).

Brojevi telefona

Brojevi telefona u nastavničkom kabinetu:

Direktni telefoni: 26 30 778 i 20 21 703

Preko centrale: 26 38 622 (tražiti lokal 203)

Broj telefona u biblioteci:

Direktan telefon: 20 21 705

Preko centrale: 26 38 622 (tražiti lokal 205)

Sekretarijat Katedre za germanistiku (direktan telefon): 20 21 628

Elektronske adrese

Elektronska adresa biblioteke: skandi.biblioteka@fil.bg.ac.rs

Internet stranica: <http://skandinavistika.fil.bg.ac.rs/>

Upiti stručne prirode i seminarski radovi mogu se slati na sledeće elektronske adrese ili alternativne elektronske adrese koju pojedini nastavnici budu dali:

Danijela Babić: danijela_babic@hotmail.com

Sofija Bilandžija: sofibi75@gmail.com

Dorijan Hajdu: dorijan.hajdu@fil.bg.ac.rs

Radoš Kosović: rados.kosovic@gmail.com

Zorica Kovačević: zorica_mancic@hotmail.com

Ratka Krsmanović: ratka.krsmanovic@gmail.com

Goran Maljan: goranmaljan@yahoo.com

Anna Pousette: anna.pousette@hotmail.com

Milena Podolšak: milena.podolsak@gmail.com

Nataša Ristivojević Rajković: huja49@gmail.com

Carsten Skou: adelgade22@googlemail.com

Mirna Stevanović: mirstev@sezampro.rs

Torstein Stiegler Seim: torsteinseim@hotmail.com

Sofija Todić: sofijatodic@gmail.com

PROGRAMI STUDIJA

Definicija predmeta

U filologiji postoje tri moguća određenja pojma predmet. U najširem smislu, predmetom se smatra ukupnost jedne nastavno-naučne oblasti (skandinavistika, anglistika, rusistika, sinologija itd), čime se težište u nastavi stavlja na njenu celovitost i unutarnju povezanost njenih sastavnih delova. U užem smislu, pod predmetom se podrazumeva jedna naučna grana (istorija skandinavske književnosti, lingvistička skandinavistika, istorija skandinavske kulture itd), čime se težište stavlja na povezanost jednog užeg područja unutar jedne nastavno-naučne oblasti. U najužem smislu, predmetom se smatra svaka celina koja se završava ispitom (fonologija skandinavskih jezika, književnost romantizma, žensko pismo, staronordijska mitologija itd), čime se težište stavlja na odvojen i izolovan segment jedne veće celine, odnosno na ono što se uobičajeno naziva kursom ili tečajem kao delom te veće celine. S tačke gledišta filologije, jedina opravdana definicija predmeta je njegovo izjednačavanje sa ukupnošću jedne nastavno-naučne oblasti, i to je preovlađujuća tradicija u Skandinaviji. Ona omogućava da se odredi ukupan cilj studija i da se kroz međusobnu povezanost užih i širih područja

unutar te naučno-nastavne oblasti i njenih susednih nauka studentima pruži celovito i povezano znanje, jedino koje omogućava kritičko mišljenje i kreativnu primenu stečenog znanja.

Na Grupi za skandinavistiku smo odlučili da studentima odredimo ciljeve nastave prema prvom određenju pojma predmet i time im pružimo uvid u ono što će znati ne kada polože ispit iz jednog ili drugog tečaja, već u ono što će znati i umeti da rade kada završe studije. Ciljevi ukupne nastave na Grupi za skandinavistiku su da studenti:

- dobiju temeljita znanja o tlu, opštoj istoriji, socijalnoj istoriji, istoriji kulture, savremenim društvenim prilikama, jezicima i književnostima Skandinavije;
- aktivno i pasivno ovladaju jednim od kontinentalnih skandinavskih jezika i steknu solidno pasivno znanje druga dva jezika;
- osposobe se za kritički pristup učenju, upotrebi i istraživanju jezika, književnosti i realija;
- upoznaju osnovne postavke interkulture analize i komunikacije;
- razviju osećanje za izbor filoloških, jezičkih i vanjezičkih znanja relevantnih za njihovu buduću struku;
- razviju sposobnost za samostalan individualan i kolektivan rad, uključujući u to i dalje usavršavanje kako bi po završetku pojedinih stupnjeva studija bili u stanju da pismeno i usmeno koriste i prenose stečena znanja, i odgovore različitim i promenljivim potrebama i uslovima društvenoga razvoja, kao i različitim radnim zadacima.

Programom jednog predmeta određeni su ciljevi nastave, njegovo ukupno trajanje, pojedinačni tečajevi tj. kursevi, njihovi ciljevi, trajanje i sadržaj, oblici rada, raspored gradiva po godinama studija i literatura potrebna za njihovo savlađivanje. Programom pojedinih kurseva određuju se konkretni ciljevi njihove nastave. To omogućava studentima da sami provere ne samo da li su postigli utvrđene ciljeve, već i da, na osnovu detaljnog opisa zahteva za pojedinačne ocene, utvrde koliko dobro su te ciljeve postigli. Programi kurseva sadrže i pregled gradiva i literaturu potrebnu za njegovo savlađivanje. Spisak literature se ne menja tokom godine sem po dogovoru sa studentima ukoliko tokom nastave izađe neka knjiga koja bolje predstavlja aktuelno gradivo.

Savremeni skandinavski jezik G

Predmet *Savremeni skandinavski jezik G* predstavlja ključni predmet za savlađivanje svih drugih predmeta na Grupi za skandinavistiku. Slovo *G* označava da je reč o glavnom jeziku, čija nastava traje osam semestara na osnovnim akademskim studijama.

Cilj nastave savremenog jezika jeste sticanje praktičnog znanja jezika. Studenti biraju *danski*, *norveški* ili *švedski jezik* kao primarni jezik. Izabrani primarni jezik studenti moraju savladati aktivno i pasivno, a preostala dva jezika samo pasivno (određeno razumevanje pisanog i donekle govornog standardnog jezika) na razini pasivnog znanja primarnog jezika nakon dve godine učenja. U nastavi se polazi od pretpostavke da nijedan student nema nikakvo predznanje iz datih jezika. Studenti se opredeljuju za primarni jezik na informativnom sastanku sa novim studentima pre početka nastave u oktobru, a imaju mogućnost da promene izbor do kraja druge nedelje nastave.

Praktično znanje jezika se u okvirima Evropskog saveta klasifikuje po nivoima na opštoj skali od A1 do C2, što čini tzv. Zajednički evropski okvir za žive jezike (CEFR), koja se primenjuje i na Filološkom fakultetu:

Proficient User

- *C2* Can understand with ease virtually everything heard or read. Can summarise information from different spoken and written sources, reconstructing arguments and accounts in a coherent presentation. Can express him/herself spontaneously, very fluently and precisely, differentiating finer shades of meaning even in more complex situations.
- *C1* Can understand a wide range of demanding, longer texts, and recognise implicit meaning. Can express himself/herself fluently and spontaneously without much obvious searching for

expressions. Can use language flexibly and effectively for social, academic and professional purposes. Can produce clear, well-structured, detailed text on complex subjects, showing controlled use of organisational patterns, connectors and cohesive devices.

Independent User

- *B2* Can understand the main ideas of complex text on both concrete and abstract topics, including technical discussions in his/her field of specialisation. Can interact with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party. Can produce clear, detailed text on a wide range of subjects and explain a viewpoint on a topical issue giving the advantages and disadvantages of various options.
- *B1* Can understand the main points of clear standard input on familiar matters regularly encountered in work, school, leisure, etc. Can deal with most situations likely to arise whilst travelling in an area where the language is spoken. Can produce simple connected text on topics which are familiar or of personal interest. Can describe experiences and events, dreams, hopes & ambitions and briefly give reasons and explanations for opinions and plans.

Basic User

- *A2* Can understand sentences and frequently used expressions related to areas of most immediate relevance (e.g. very basic personal and family information, shopping, local geography, employment). Can communicate in simple and routine tasks requiring a simple and direct exchange of information on familiar and routine matters. Can describe in simple terms aspects of his/her background, immediate environment and matters in areas of immediate need.
- *A1* Can understand and use familiar everyday expressions and very basic phrases aimed at the satisfaction of needs of a concrete type. Can introduce him/herself and others and can ask and answer questions about personal details such as where he/she lives, people he/she knows and things he/she has. Can interact in a simple way provided the other person talks slowly and clearly and is prepared to help.

Očekivano optimalno vladanje izabranim primarnim jezikom nakon prve godine jeste A2, nakon druge godine B1 do B2, nakon treće godine B2 do C1 i nakon četvrte godine C1. Nivo C2 mogu da očekuju samo studenti koji dolaze sa ozbiljnim predznanjem nekog od skandinavskih jezika ili ga znaju kao maternji jezik.

Semestar	Nivo
I	A1
II	A2
III	B1
IV	B1+
V	B2
VI	B2+
VII	C1– do C1
VIII	C1 do C1+

S obzirom na to da opšta skala nije pravljena za studente filologije, da ne uzima u obzir sve jezičke veštine (npr. prevođenje), i da ne operiše istovremenim znanjem više jezika, na Grupi za skandinavistiku urađen je poseban opis vladanja jezikom nakon završenih studija:

Studenti treba aktivno i pasivno da vladaju pismenom i usmenom upotrebom primarnog jezika tako da:

- umeju da koriste sve osnovne jezičke veštine i njihove kombinacije približno bez fonoloških, gramatičkih, ortografskih i tekstualnih grešaka, bez težih grešaka u domenu komunikativne kompetencije, približno bez grešaka kada je reč o osnovnim funkcijama i njihovim eksponentima, te da vladaju svim ključnim elementima neverbalnog i interkulturalnog opštenja;
 - umeju da pismeno prevode sa primarnog jezika približno bez grešaka u domenu opšteg jezika i funkcionalnog stila filoloških i srodnih nauka;
 - umeju da pismeno prevode na primarni jezik bez teških grešaka u domenu opšteg jezika i funkcionalnog stila filoloških i srodnih nauka;
 - poznaju osnovne elemente prevođenja drugih funkcionalnih stilova sa primarnoga jezika i na primarni jezik;
 - imaju uvid u osnovne probleme i tehnike usmenog prevođenja sa primarnog jezika i na njega.
- Studenti treba pasivno da ovladaju pisanim i usmenim oblicima drugih jezika tako:
- da im je pasivno znanje drugih kontinentalnih skandinavskih jezika i druge varijante norveškog standardnog jezika na razini pasivnog znanja primarnog jezika nakon druge godine studija sa težištem na poznavanju morfologije i diferencijalne leksike;
 - da su sposobni da pismeno prevode sa drugih kontinentalnih skandinavskih jezika sa znatno manjim zahtevima u odnosu na primarni jezik;
 - da poznaju osnovne probleme pismenog prevođenja na druge kontinentalne skandinavske jezike.

Navedena znanja i veštine odnose se na savremene standardne jezike, ali studenti moraju biti u stanju da u meri nužnoj za komunikaciju razumeju i nestandardne govorne i pisane oblike savremenog jezika, te da uz upotrebu odgovarajućih rečnika razumeju starije vidove pisanog jezika iz novojezičkog perioda (uglavnom period istorije jezika nakon 1500. godine) u meri u kojoj je to neophodno za osnovno razumevanje književnih i stručnih tekstova.

Da bi se postigli predviđeni ciljevi, gradivo je izdvojeno na segmente po semestrima od prvog do osmog. Precizirani ciljevi obuhvataju sledeće jezičke veštine: čitanje, pisanje, razumevanje govora i govorenje, vladanje gramatikom, vladanje leksikom, ukupno vladanje jezikom, prevođenje sa primarnog na maternji i sa maternjeg na primarni skandinavski jezik, te vladanje drugim skandinavskim jezicima.

Savremeni skandinavski jezik P

Grupa za skandinavistiku kao izborni predmet nudi i predmet *Savremeni skandinavski jezici P*, takođe sa varijantom sa *danskim* odnosno *norveškim* odnosno *švedskim* jezikom. Slovo *P* označava da je u pitanju pomoćni jezik, to jest kraći i manje obiman kurs praktične nastave jezika, koji se nudi kao izborni predmet studentima drugih grupa (kao što i na drugim grupama postoji nastava savremenih jezika sa oznakom *P*, a koje mogu birati studenti skandinavistike). U ovom trenutku se iz predmeta *Savremeni skandinavski jezici P* nudi nastava koja traje četiri semestra (studenti, naravno, ne moraju kao izborni predmet uzeti sva četiri jednosemestralna tečaja). Predviđeno je da maksimalno znanje jezika nakon sva četiri semestra bude na nivou B2.

Skandinavski jezici

Predmet *Skandinavski jezici* traje osam semestara i blizak je po svom sadržaju predmetu *Savremeni skandinavski jezici G*, ali je kod njega reč o teorijskoj nastavi. Njome su obuhvaćeni svi skandinavski jezici u njihovom vremenskom i prostornom postojanju, ali sa težištem na savremenom stanju kontinentalnih skandinavskih jezika.

Ciljevi nastave iz predmeta *Skandinavski jezici* jesu da studenti:

- dobro poznaju jezičke prilike u Skandinaviji i steknu temeljito znanje o osnovnim odlikama skandinavskih jezika, njihovim varijacijama u prostoru, vremenu i upotrebi, te njihovim međusobnim sličnostima i razlikama sa težištem na kontinentalnim skandinavskim jezicima, i to tako da su u stanju da odrede osnovne odlike jednog teksta u vremenu, prostoru i upotrebi;
- dobro poznaju lingvističku skandinavistiku i njene osnovne postavke i probleme;
- dobro poznaju vanjezičke činioce koji su uticali i utiču na razvoj skandinavskih govornih i standardnih jezika;
- savladaju ključne metode lingvističke analize skandinavskih jezika;
- poznaju i umeju da opišu osnovne sličnosti i razlike između skandinavskih jezika i srpskog jezika u novijoj istoriji i danas;
- dobro poznaju osnovne jezičke odrednice prevođenja između skandinavskih jezika i srpskog jezika.

Težište znanja koja se stiču o skandinavskim jezicima jeste na gradivu predviđenom za izabrani primarni jezik. Gradivo predviđeno za druga dva kontinentalna skandinavska jezika stiče se u osnovnim elementima, a za islandski i ferjarski jezik potrebno je samo poznavanje ključnih razlika u odnosu na kontinentalne skandinavske jezike.

Da bi se postigli predviđeni ciljevi, gradivo je podeljeno u sledeće segmente po semestrima od prvog do osmog: Fonetika i fonologija; Morfologija i tvorba reči; Leksikologija i leksikografija; Leksička semantika; Semantika, lingvistika teksta i pragmatika; Sintaksa; Istorija jezika; Teorija i praksa prevođenja. Gradivo iz ovog predmeta predmeta i gradivo iz predmeta *Savremeni skandinavski jezici G* međusobno su povezani u tom smislu da znanje stečeno tokom praktičnog učenja jezika pomaže da se lakše savlada teorijsko gradivo, dok teorijsko gradivo, pak, daje bolju osnovu za usavršavanje praktičnog vladanja jezikom.

Skandinavska književnost

Predmet *Skandinavska književnost* traje četiri semestra (drugi, četvrti, šesti i osmi semestar). Predmet je koncipiran tako da obuhvata razvoj pojedinačnih skandinavskih književnosti od njihovih početaka do danas.

Ciljevi nastave iz predmeta *Skandinavska književnost* jesu da studenti:

- poznaju sistematiku nauke o književnosti, njene osnovne teorijske i metodološke probleme i njen odnos prema pomoćnim i srodnim naukama;
- dobro poznaju sistematiku književnonaučne skandinavistike, njene osnovne teorijske i metodološke probleme i njen odnos prema pomoćnim i srodnim naukama;
- temeljito poznaju osnovne odlike književnog sistema skandinavske književnosti kroz njenu istoriju i danas, odnose između nacionalnih književnosti i skandinavske književnosti kao celine i skandinavske književnosti i svetske književnosti, tradicije i inovacije i paralelnih tokova;
- dobro poznaju vanknjiževne činioce koji su uticali i utiču na razvoj skandinavske književnosti;
- jezički i književnonaučno usvoje jedan određen broj skandinavskih književnih i književnonaučnih tekstova, kao i drugih tekstova koji su važni za razumevanje književnost;
- budu u stanju da smisaono i sa razumevanjem čitaju književne tekstove, urade njihov osnovni jezički i realni komentar, smeste ih u njihov književnoistorijski i društveni kontekst u prostoru i vremenu, i kritički ih vrednuju;
- urade osnovnu intrakulturnu i interkulturnu književnu analizu teksta;
- uporede dati tekst sa prethodnim i potonjim sličnim tekstovima;

- ukažu na osnovne preduslove recepcije datoga teksta u vremenu nastanka i u poznijim vremenima u zemlji nastanka i kod nas;
- održe predavanje na slobodno izabranu ili zadatu temu iz skandinavskih književnosti sa težištem na književnosti pisanoj na izabranom primarnom jeziku, napišu prikaz, urade predlog za prevod i vode razgovor o nekoj književnoj pojavi;
- steknu uvid u osnovne elemente izučavanja i nastave skandinavskih književnosti kao maternjih književnosti s jedne i interkulturnog pristupa izučavanju i nastavi skandinavske književnosti kao strane književnosti s druge strane, te steknu uvid u odgovarajuće posredovanje skandinavske književnosti u Srbiji pisanjem, prevodenjem i nastavom;
- budu u stanju da prevedu jednostavnija književna dela;
- steknu elementaran uvid u književna kretanja među iseljenicima iz bivše Jugoslavije u Skandinaviji kao određenom sponom između pojedinih skandinavskih zemalja i zapadnog Balkana.

Znanje iz istorije književnosti stiče se čitanjem tekstova primarne literature (sama književna dela), sekundarne literature (dela o književnosti), te druge literature relevantne za razumevanje književnosti. Znanje o osnovnim tokovima razvoja usmene i pisane danske, norveške i švedske književnosti treba da bude uravnoteženo, a u poznavanju detalja težište je na istoriji književnosti pisanoj na izabranom primarnom jeziku. Od drugih književnosti u Skandinaviji, detaljnije se obrađuje staroislandska književnost, a pozniji razvoj islandske književnosti i razvoj ostalih književnosti u Skandinaviji obrađuju se samo u najosnovnijim crtama.

Gradivo iz istorije skandinavske književnosti podeljeno je u četiri segmenta: Skandinavska književnost od početaka do 1800. godine; Skandinavska književnost od 1800. do 1920. godine; Skandinavska književnost od 1920. godine do danas; Specijalni kurs iz skandinavske književnosti.

Skandinavska kultura

Predmet *Skandinavska kultura* traje takođe četiri semestra (prvi, treći, peti i sedmi semestar). Ta oblast nastave često se naziva civilizacijom datog područja, poznavanjem zemlje ili realijama. Gradivo iz ovog predmeta je po podeli na segmente usklađeno sa gradivom predmeta *Skandinavska književnost*, te tako pruža neposrednu podršku nastavi iz datog predmeta (istorija književnosti i jeste jedan deo istorije kulture). Gradivo iz predmeta *Skandinavska kultura* takođe pruža podršku i teorijskoj nastavi jezika, posebno nastavi semantike i pragmatike, te praktičnoj nastavi jezika, posebno nastavi neverbalnog i interkulturnog opštenja. Osim toga, znanja stečena o Skandinaviji imaju vrednost i po sebi, nevezano za jezik i književnost, jer olakšavaju rad u nizu oblasti.

Ciljevi nastave iz predmeta *Skandinavska kultura* jesu da studenti:

- upoznaju odlike tla Skandinavije tokom istorije i danas, njegov uticaja na život ljudi i njihovu kulturu, te uticaj ljudi na tlo;
- dobro upoznaju političku, privrednu, demografsku i socijalnu istoriju;
- temeljito upoznaju istoriju kulture;
- temeljito upoznaju savremene društvene prilike u skandinavskim zemljama;
- upoznaju osnovnu literaturu o skandinavskim zemljama;
- budu u stanju da opišu osnovne društvene uslove spoljne istorije skandinavskih jezika i njihovog današnjeg stanja, opišu osnovne društvene uslove istorije skandinavskih književnosti, te daju realan komentar književnih dela;
- odrede osnovne društvene i naučne odlike nastanka literature o skandinavskim jezicima i književnostima;
- odrede osnovne društvene i naučne odlike literature o Skandinaviji;
- steknu uvid u osnovne odnose između skandinavskih zemalja i balkanskog područja;

- steknu uvid u osnovne probleme proučavanja i nastave skandinavskih realija;
- budu u stanju da se kritički odnose prema literaturi o skandinavskim realijama;
- upoznaju osnovne kulturološke odrednice prevođenja između skandinavskih jezika i srpskog jezika, nastave skandinavskih jezika i posredovanja skandinavske kulture između Skandinavije i Balkana;
- održe predavanje o skandinavskim realijama i pripreme pregled neke od osnovnih oblasti za potrebe posredovanja između Srbije i skandinavskih zemalja.

Gradivo iz istorije skandinavske kulture podeljeno je u četiri segmenta: Skandinavska kultura od početaka do 1800. godine; Skandinavska kultura od 1800. do 1920. godine; Skandinavska kultura od 1920. godine do danas; Specijalni kurs iz skandinavske kulture.

Uvod u skandinavistiku

Predmet *Uvod u skandinavistiku*, podeljen u dva tečaja, pripremnog je karaktera, to jest njegovo gradivo treba da pripremi studente za dalje studije, zbog čega bi trebalo da prethodi drugim skandinavističkim predmetima. Nažalost, zbog strukture nastave propisane akreditacijom, ovi tečajevi drže se paralelno sa drugim predmetima u prvom i drugom semestru.

Gradivo u prvom semestru studentima treba da pruži osnovna znanja iz lingvističke skandinavistike kako bi im se olakšalo praćenje praktične i teorijske nastave skandinavskih jezika.

Ciljevi nastave iz predmeta *Uvod u skandinavistiku 1* jesu da studenti:

- upoznaju osnovne vrste naučne klasifikacije jezika i osnove lingvističke skandinavistike;
- steknu osnovna znanja o jezicima u Skandinaviji i skandinavskim jezicima u sadašnjosti u njihovim prostornim, društvenim i upotrebnim varijacijama, s posebnim akcentom na odnos između govornog i standardnog jezika i govornog i pisanog jezika,
- steknu uvid u varijetete standardnog jezika;
- steknu uvid u istoriju skandinavskih jezika, pre svega u osnovne periode u njihovom razvoju;
- steknu uvid u međusobne odnose između skandinavskih jezika, u međusobno razumevanje njihovih govornika, te u jezičku politiku nordijskih zemalja.

Gradivo u drugom semestru studentima treba da pruži osnovna znanja o nauci, njenom ustrojstvu i problemima kako bi im se olakšalo praćenje nastave iz istorije književnosti i istorije kulture.

Ciljevi nastave iz predmeta *Uvod u skandinavistiku 2* jesu da studenti:

- upoznaju osnove određenja nauke, njene podele na pojedina područja i njene osnovne probleme;
- upoznaju osnovne odlike humanističkih nauka i njihovog odnosa prema drugim naukama;
- upoznaju strukturu filologije (lingvistike, literaturologije, nauke o realijama);
- upoznaju osnove interkulturnog opštenja;
- upoznaju strukturu skandinavistike kao nauke;
- upoznaju osnovne pojmove drugih nauka koje dele predmet istraživanja sa skandinavistikom;
- upoznaju osnovne probleme bavljenja skandinavistikom kao naučnom i nastavnom oblašću;
- upoznaju položaj skandinavistike u društvu kao naučne i praktične delatnosti;
- te da se elementarno osposobe za samostalan i grupni rad u oblasti skandinavistike.

Praktikum iz skandinavistike

Predmet *Praktikum iz skandinavistike* traje šest semestara, tj. podeljen je u šest kurseva. Cilj predmeta je da se studenti praktično osposobe za različite vrste filološkog rada tako što će u praksi primenjivati znanja stečena iz drugih predmeta, a van okvira datih predmeta.

Gradivo u prvom semestru obuhvata obuku u tehnici individualnog i grupnog učenja i rada u nauci o jeziku, književnosti i realijama, upoznavanje sa načinima provere znanja i njihovim funkcijama, upoznavanje sa tehnikom pisanja tekstova i seminarskih radova, te sa pismenim i usmenim izlaganjem i korišćenjem biblioteka. Gradivo počev od drugog semestra obuhvata uvežbavanje pisanja tekstova na izabranom primarnom jeziku i usmene prezentacije sopstvenog rada.

Gradivo i predispitne obaveze

Gradivo iz jednog tečaja određeno je spiskom literature. Na predavanjima se obrađuju teži, složeni i problematični delovi gradiva, dok ostatak gradiva studenti savlađuju kroz samostalan rad. Na ispitu se vrši provera znanja iz celokupnog gradiva, dakle i gradiva koje se uči samo iz literature.

Predispitne obaveze se sastoje od sastava, seminarskih radova, izlaganja na času, testova, učešća u raspravama, te učešća u radu na Prevodilačkom portalu i u drugim vidovima aktivnosti pogodnih za usvajanje gradiva i primenu stečenih znanja. Različiti tečajevi imaju različite predispitne obaveze i različite rokove za njihovo ispunjenje, i o njima se studenti obaveštavaju na početku nastave svakog pojedinačnog tečaja.

ISPITI

Pravilnik o polaganju ispita

1. Ispunjene predispitne obaveze predstavljaju uslov za izlazak na ispit. Ukoliko iz bilo kog objektivnog razloga student nije u stanju da predispitne obaveze ispuni u predviđenom roku, on se mora blagovremeno javiti predmetnom nastavniku i sa njim se dogovoriti o načinu ispunjenja predispitnih obaveza.
2. Zadaci se pišu na listovima A4 formata, belim ili sa linijama, hemijskom olovkom ili nalivperom s mastilom plave ili crne boje.
3. Zadaci se pišu pisanim slovima i sa proredom. Odgovori pisani štampanim slovima ili mešavinom štampanih i pisanih slova ne uzimaju se u obzir za ocenjivanje. Između pojedinih zadataka se ostavlja jedan slobodan red. Sa leve ili sa desne strane ostavlja se margina od najmanje tri centimetra. Stranice se označavaju rednim brojevima i na svakoj stranici se u gornjem desnom uglu ispisuju ime, prezime i broj indeksa.
4. Radovi u kojima kandidat nije odgovorio na sva pitanja, ne uzimaju se u obzir za ocenjivanje.
5. Na ispitu iz savremenog jezika prevod na srpski i prevod na strani jezik pišu se na posebnim listovima.
6. U zadatke se ne upisuju alternativna rešenja, npr. alternativni prevodi, ukoliko to nije deo zadatka. Ispravke se rade tako što se pogrešno napisana reč, sintagma ili rečenica precrtaju dvama vodoravnim crtama i zadatak nastavi iza njih. Ukoliko se precrtava ceo pasus, precrtaju se prvi i poslednji red i te dve linije se spoje kosom crtom. Dodaci veći od nekoliko reči ne upisuju se između redova, već se mesto gde se stavlja dodatak označi malo uzdignutim i zaokruženim brojem ①, ②, ③ itd, a dodatak se ispisuje u podnožnoj napomeni ili na kraju zadatka.
7. Kandidati kojima se poklapaju termini polaganja ispita mogu se blagovremeno javiti nastavniku u vezi sa eventualnom promenom termina. Termin za polaganje ispita biće pomeren ukoliko za to postoje organizacione mogućnosti. Termin za polaganje ispita mogu se, ako za to postoje mogućnosti, pomerati i u slučaju putovanja studenta u Skandinaviju, ali isključivo ukoliko student putuje u organizaciji Grupe za skandinavistiku.

8. Kandidat koji tokom polaganja pismenog ili usmenog ispita prepisuje, koristi puškice, mobilni telefon ili slično nedozvoljeno pomagalo, te na bilo koji način ometa druge kandidate na ispitu, dobija neprelaznu ocenu.
9. Ocene se ističu na vratima kabineta 539 i na oglasnoj tabli u čitaonici Grupe za skandinavistiku, odnosno objavljuju na internet stranici Grupe za skandinavistiku. Obaveštenja o ocenama ne daju se preko telefona.

Trajanje ispita

Savremeni skandinavski jezik G 1–8 – danski / norveški / švedski jezik

(studenti upisani počev od 2009/2010. godine) 90 minuta

Savremeni danski / norveški / švedski jezik I–IV

(studenti upisani počev od 2009/2010. godine) 135 minuta

Savremeni skandinavski jezik P 1–4 – danski / norveški / švedski jezik

Danski / norveški / švedski jezik kao strani jezik (godišnji i završni)

(sve godine upisa) 90 minuta

Skandinavski jezici 1–8 i I–IV

(sve godine upisa) 135 minuta

Skandinavska književnost 1–4 i I–IV

(sve godine upisa) 135 minuta

Skandinavska kultura 1–4 i I–IV

(sve godine upisa) 135 minuta

Uvod u skandinavistiku 1–2

(studenti upisani počev od 2009/2010. godine) 90 minuta

Praktikum iz skandinavistike 1–6

(studenti upisani počev od 2009/2010. godine) 45 minuta

PRAVILNIK O OCENJIVANJU

Svi pojedinačni odgovori moraju biti ocenjeni ocenom 6 ili više da bi ispit bio položen. Ukupna ocena je aritmetička sredina svih ocena datih za predispitne obaveze i za pismeni i usmeni deo ispita. Bez obzira o kom ispitu je reč, pri ocenjivanju se uzimaju u obzir kvalitet sadržaja odgovora i kvalitet odgovarajućeg skandinavskog jezika, odnosno srpskog jezika na kome su pisane predispitne obaveze i odgovori na ispitna pitanja.

Za pojedinačne ocene po našoj skali ocenjivanja od 6 do 10 važe sledeća merila:

- 6 Za ocenu 6 od kandidata se očekuje da *poznaje osnove gradiva*, to jest da sadržinu predmeta koji polaže poznaje na osnovnom faktografskom nivou. To znači da kandidat mora biti u stanju da ponovi pojedinačna činjenična znanja mahom u obliku u kome su ona data tokom nastave ili u literaturi, na primer da zna da nabroji osnovne fonološke elemente i odgovarajuće grafeme, odredi gramatičku paradigmu kojoj pripada određena reč, zna osnovna pravila o redu reči, zna osnovne jezičkoistorijske podake, nabroji dijalekte, iznese osnovne definicije i tako dalje, zna osnovne podatke o piscu, periodu, pravcu, delu, temi ili motivu, uradi elementarnu analizu književnog teksta i tako dalje, odnosno zna osnovne podatke o istorijskom periodu, sastavu stanovništva,

kretanjima u kulturi, političkim partijama, društvenim prilikama i tako dalje; takođe, kandidat mora da vlada praktičnom upotrebom jezika na najnižem nivou nastavih ciljeva predviđenih za datu godinu studija. Nisu dozvoljene elementarne faktografske greške.

- 7 Za ocenu 7 od kandidata se očekuje da je u stanju da *na samostalan način prenese stečeno znanje*, to jest da poznaje bazičnu sadržinu i ključne detalje predmeta koji polaže. Student mora biti u stanju da prenese i objasni gradivo sopstvenim rečima, na primer da svojim rečima prepriča sadržinu jedne gramatičke jedinice, navede osnovne odlike pojedinih dijalekata, iznese uporedni pregled pravopisnih reformi i tako dalje, prepriča osnovni sadržaj zadanog književnog teksta, poznaje različite definicije perioda ili pravaca, uradi osnovnu analizu jednog književnog teksta, zna ključne detalje iz opšte istorije, istorije kulture i savremenih društvenih prilika, ume da ih vremenski koordinira sa istorijom književnosti i tako dalje; takođe, kandidat mora da vlada praktičnom upotrebom jezika na srednjem nivou nastavih ciljeva predviđenih za datu godinu studija. Dozvoljene su izvesne nesigurnosti u poznavanju ključnih detalja.
- 8 Za ocenu 8 od kandidata se očekuje da je u stanju da *stečeno znanje primeni u praksi*, to jest da dobro zna osnovnu sadržinu predmeta koji polaže, poznaje ključne i manje ključne detalje, te dovoljno razume građu za elementarno povezivanje raznih aspekata aktuelnog predmeta. Student mora biti u stanju da na osnovu tog znanja samostalno uradi jezičku ili književnu analizu složenijeg teksta i elementarno poveže razne i različite unutrašnje aspekte pojedinih predmeta, na primer da povezuje fonološke i tvorbene osobine, tvorbu reči i sintaksu, stil i red reči i tako dalje; takođe, kandidat mora da vlada praktičnom upotrebom jezika na višem nivou nastavih ciljeva predviđenih za datu godinu studija, te da na osnovnom nivou povezuje različite književne periode, pravce, teme, motive, pisce, dela i tako dalje, da poznaje osnovne veze između društvenih i kulturnih zbivanja u njihovom vremenskom i prostornom postojanju, kao i da poznaje osnovne veze između njih i jezičkih i književnoistorijskih zbivanja. Dozvoljene su blaže nesigurnosti u poznavanju manje ključnih detalja.
- 9 Za ocenu 9 od kandidata se očekuje da je u stanju da *analitički pristupi znanju*, to jest da temeljito zna i dublje razume sadržinu predmeta koji polaže. Kandidat mora biti u stanju da, uz izvesne nesigurnosti, analizira i šire poveže razne i različite aspekte pojedinih predmeta, na primer jezičku i književnu analizu, stilske odlike i sadržinu, da uočava osnovne veze između društvenih i kulturnih zbivanja s jedne, i jezičkih i književnoistorijskih zbivanja u njihovom vremenskom i prostornom postojanju i sl. s druge strane, zadržavajući se uglavnom unutar predmeta zastupljenih u nastavi; takođe, kandidat mora da vlada praktičnom upotrebom jezika na visokom nivou nastavih ciljeva predviđenih za datu godinu studija. Dozvoljene su manje bitne nesigurnosti.
- 10 Za ocenu 10 od kandidata se očekuje da je u stanju da *sintetički pristupi znanju*, to jest da temeljito zna i dublje razume sadržinu predmeta zastupljenih u nastavi i da uz manje bitne nesigurnosti pokaže sposobnost za samostalno formulisanje i rešavanja problema na osnovu ključnih teorijskih i metodoloških postavki, prelazeći granice pojedinih predmeta zastupljenih u nastavi i zalazeći, po potrebi, u domene susednih nauka; takođe, kandidat mora da vlada praktičnom upotrebom jezika na maksimalnom nivou nastavnih ciljeva predviđenih za datu godinu studija.

Skala ocena kreće se po sledećem osnovnom nizu: mehaničko prenošenje stečenog znanja, samostalno prenošenje stečenog znanja, primena stečenog znanja, analitički pristup u sticanju i primeni znanja, sintetički pristup u sticanju i primeni znanja i sposobnost samostalnog formulisanja problema. Osim toga, da bi dobio ocenu 9 ili 10 iz tečajeva *Skandinavski jezici*, *Skandinavska kultura* i *Skandinavske književnosti* kandidat u odgovoru mora obuhvatiti celo skandinavsko područje, sa težištem na kontinentalnom području.

Pri ocenjivanju pismenih ispita, seminarskih radova, pisanih sastava, izlaganja na seminarskim vežbanjima, pisanih priprema i sl, u obzir se uzimaju sadržina, forma i jezik.

Sadržina mora biti logički i argumentovano izložena, a forma mora biti jasna i pregledna. Za ispite koji se polažu na srpskom jeziku i za seminarske radove napisane na njemu, u obzir se uzima i kvalitet srpskog jezika, ali sa manjim učešćem u ukupnoj oceni nego kvalitet stranog jezika. U ocenjivanju kvaliteta prevoda kod ispita koji sadrže prevod na srpski jezik, veća se težina pridaje tačnosti prevoda nego kvalitetu srpskog jezika, ali grube manjkavosti u kvalitetu srpskog jezika mogu, u određenim slučajevima, biti uzrok i negativne ocene. Razina vladanja danskim, odnosno norveškim, odnosno švedskim jezikom mora odgovarati razini očekivanog vladanja primarnim jezikom na odgovarajućoj godini studija. Ukoliko je kvalitet jezika u seminarskim radovima i ispitnim zadacima loš, ocena se smanjuje u odgovarajućoj meri, a grube manjkavosti u kvalitetu jezika mogu biti uzrok i negativne ocene.

Kandidat koji nije ispunio predispitne obaveze (npr. nije predao seminarski rad, dobio je neprelaznu ocenu za seminarski rad, nije predao pisane sastave u određenom roku itd), ne može polagati ispit. Kod kolektivnog rada svi autori imaju istu ocenu.

Kandidat mora tokom studija ovladati osnovnim pojmovima iz nauke o jeziku, nauke o književnosti i nauke o realijama, i korektno ih koristiti u svojim odgovorima na ispitna pitanja.

Naše ocene i ECTS ocene

Naša ocena	Evropski simbol	Opisna ocena	Opšti opis merila vrednovanja znanja, odnosno umeća	Okvirno učešća u raspodeli ocena
10	A	Odlično	Odlično znanje, izuzetan uspeh sa neznatnim greškama odnosno umeće koje se jasno ističe. Pokazuje visok stupanj samostalnosti.	10 %
9	B	Vrlo dobro	Veoma dobro znanje odnosno umeće koje je iznad proseka, ali sa ponekim greškama. Pokazuje samostalnost.	25 %
8	C	Dobro	Prosečno znanje odnosno umeće u najvećem broju područja, ali sa dosta grešaka.	30 %
7	D	Zadovoljava	Znanje odnosno umeće ispod proseka, sa pojedinim značajnim nedostacima.	25 %
6	E	Dovoljno	Znanje odnosno umeće koje zadovoljava minimalne zahteve.	10 %
5	FX F	Nedovoljno	Znanje odnosno umeće koje ne zadovoljava minimalne zahteve, i za čije je poboljšanje potreban dodatni rad (fx), odnosno znatno više rada (f).	–

Evropski sistem ocena ima sledeći prošireni opis:

A Odgovorio na pitanje. Samostalno, jasno i zanimljivo razmišljanje, relevantna upotreba primera i veoma dobra upotreba teorije. Jasan i precizan jezik, jasno povezivanje elemenata, veoma dobro fokusiranje i dosledna, dobra struktura. Ubedljivo činjenično znanje i veoma dobro poznavanje gradiva. Visok nivo znanja i analitičke kompetencije. Veoma dobro odmeren odgovor, forma odgovora (između ostalog i dužina odgovora) prilagođena sadržaju. Originalan i zanimljiv pristup.

B Odgovorio na pitanje. Mora da zadovolji većinu zahteva za ocenu A, ali ne i sve njih. Preduslov su dobro razmišljanje, dosledno dobro poznavanje aktuelnog područja, kao i za ovu ocenu relevantna i dobra upotreba teorije. Nema bitnih delova gradiva koji nisu pokriveni. Jezička jasnost, dobra struktura i dobra prilagođenost oblika sadržini po pravilu su nužni za dobijanje ocene B.

C Odgovorio na pitanje, ali nije sve relevantno. Dobro razumevanje i dobro znanje, ali donekle manjkava unutarnja konzistentnost. Poznavanje centralnih elementa nastavnih oblasti. Originalan pristup, ali delimična nekoherentnost u odgovoru; dobro poznavanje gradiva, ali sa jasnim „rupama” u znanju. Donekle nejasan jezik ili nedoslednost u strukturiranju. Suviše kratak ili nepotpun odgovor u suštinskim tačkama.

D Jasan pokušaj da odgovori na pitanje, nešto je relevantno, ali sa dosta irelevantnog, nepotrebnog, pogrešnog ili nedostatnog. Dosta dobro poznavanje centralnih delova gradiva, ali jasne slabosti u teorijskom i/ili empirijskom delu. Suviše kratak i nepotpun odgovor u odnosu na vreme koje je dato. Donekle nejasan jezik ili nejasnoće u strukturi. Nesamostalan odgovor.

E Nagoveštaj odgovora na pitanje, ali veoma mali deo odgovora je relevantan i dobar. Odgovor sadrži krupne i suštinske nedostatke kada je reč i o znanju i o razmišljanju. Poznavanje najvažnijih delova gradiva, ali površno. Znatne „rupe” u znanju. Nasumični primeri umesto raspravljajanja ili empirijskih podataka. Odgovor može u izvesnom smislu biti kao odgovor za ocenu D, ali je slabijeg kvaliteta i strukture, sa lošom dispozicijom i nezreo.

F Nije odgovorio na pitanje. Ne dokazuje poznavanje ključnih delova gradiva. Ne pokazuje poznavanje primarnih elemenata nastavnog područja. Ne zadovoljava univerzitetski nivo, neprecizan i nezreo jezik, nejasno razmišljanje, nejasna struktura.

ECTS (European Credit Transfer System), kod nas ESPB (Evropski sistem prenosa bodova) može se primeniti ili apsolutno, u kom se slučaju ocene daju prema opisu kvaliteta znanja (stupci 3 i 4), čemu odgovara i gorenavedeni Pravilnik o ocenjivanju, ili, pak, relativno, kada se za jednu grupu, generaciju ili sve studente jedne institucije u određenom vremenskom periodu, na primer tokom tri uzastopne godine, ocene od A do E raspodeljuju prema procentima (stubac 5). Na Grupi za skandinavistiku ocene se daju prema apsolutnoj skali.

Evropski sistem prenosa bodova obuhvata i određivanje broja bodova koje jedan ispit nosi. Uprošćeno rečeno, broj bodova predstavlja ukupno radno opterećenje studenta izraženo brojem radnih nedelja potrebnih za savlađivanje datog gradiva, pri čemu se u radno opterećenje uračunavaju predavanja, vežbanja, vreme potrebno za pisanje seminarskih radova i sastava, vreme potrebno za samostalan rad i druge vidove učenja, polaganje ispita itd. Uz diplomu se dobija takozvani dodatak diplomi, koji sadrži naziv pojedinih tečajeva, pregled njihovog gradiva i broj bodova sa kojim se uračunavaju u stupanj *bachelor* (ukupno 180 bodova), odnosno *master* (ukupno 300 bodova). U našem sistemu osnovne akademske studije traju četiri godine i daju 240 bodova, a diplomatske akademske studije – master traju pet godina i daju 300 bodova.

Naše ocene i skandinavska merila praktičnog vladanja jezikom

Odnos naših ocena i opisnih stupnjeva vladanja jezikom.

Uslov za upis na skandinavske univerzitete po pravilu podrazumeva minimum vladanja jezikom koje odgovara našoj oceni osam. U skandinavskim zemljama se u proseku koristi sledeći opis stupnjeva vladanja jezikom:

- 6 Kandidat razume svakodnevni govorni jezik i jednostavnije pisane tekstove o opštim i relevantnim stručnim temama. Usmeno i pismeno se izražava sa dosta gramatičkih grešaka, ali one ne sprečavaju razumevanje. Ima relativno ograničen fond reči i vlada ograničenim brojem idioma. Prevodi jednostavne tekstove u oba smera na nivou koji obezbeđuje osnovnu razumljivost teksta.
- 7 Kandidat razume iskazan i pisani tekst koji ima složeniju gramatičku formu, koji je oblikovan relativno raznovrsnim fondom reči i u kome se koristi jedan broj idioma. Razume osnovni sadržaj u književnim tekstovima i srednje teškoj predmetnoj prozi. Snalazi se u većini prilika u kojima se usmeno i pisano na datom jeziku komunicira o opštim temama i jednom broju stručnih tema. Usmeno i pisano izražavanje je jednostavno i sadrži greške, ali je razumljivo. Prevodi složenije tekstove u oba smera na nivou koji obezbeđuje osnovnu razumljivost teksta.

- 8 Kandidat dobro razume usmeni i pisani jezik, ali može imati problema sa gramatičkim formama, registrima, rečima i izrazima koji se retko koriste. Razume osnovni sadržaj u složenim književnim tekstovima i složenoj predmetnoj prozi. Izražava se usmeno i pismeno o opštim i stručnim temama bez teških grešaka. Prevodi složene tekstove u oba smera na razini koja obezbeđuje razumljivost teksta.
- 9 Kandidat razume usmeni i pisani jezik skoro podjednako dobro kao izvorni govornici. Dobro vlada gramatikom i različitim registrima, ima obiman i raznovrstan fond reči, vlada važnim idiomima i može da se izražava pismeno i usmeno na prirodan i skoro sasvim tačan način u najvećem broju prilika i o najvećem broju opštih i stručnih tema. Prevodi složene tekstove u oba smera bez ozbiljnih grešaka.
- 10 Kandidat razume i koristi usmeni i pisani jezik skoro kao i izvorni govornici sa srednjoškolskim opštim obrazovanjem. Približno dvojezičan. Prevodi složene tekstove u oba smera gotovo bez grešaka.

Bergenski test i treći stupanj znanja

Uslov za upis u srednju školu u Norveškoj nakon desetogodišnje osnovne škole jeste vladanje jezikom za koje se dobija najmanje 400 poena na takozvanom Bergenskom testu ili završenom trećem stupnju učenja norveškog jezika za strane studente na Univerzitetu u Oslu, a uslov za upis na fakultet je najmanje 500 poena ili četvrti stupanj učenja norveškog jezika za strane studente na Univerzitetu u Oslu.

- 700 i više: Razume usmeni i pisani norveški jezik podjednako dobro kao i Norvežani koji dobro vladaju jezikom. Izražava se pismeno tačnim i nijansiranim jezikom. Približno dvojezičan.
- 600-699: Razume pisani i usmeni norveški jezik skoro podjednako dobro kao Norvežani. Ima obiman i raznovrstan fond reči, vlada važnim idiomima i može da se izražava pismeno na prirodan i skoro sasvim tačan način u najvećem broju prilika.
- 500-599: Razume dobro usmeni norveški jezik, ali može imati problema sa rečima i izrazima koji se retko koriste. Čita novine bez posebnih problema. Razume osnovni sadržaj u složenijoj predmetnoj prozi. Izražava se pismeno o raznim temama. Iskazi nisu bez greške, ali greške nisu ozbiljne.
- 400-499: Razume usmeni norveški jezik koji sadrži relativno raznovrstan fond reči i jedan broj idioma. Snalazi se u većini prilika u kojima se opšti na norveškom jeziku. Razume osnovni sadržaj u novinskim tekstovima i jednostavnijoj predmetnoj prozi. Može da se izražava pismeno o različitim temama. Pismeno izražavanje je jednostavno i sadrži izvestan broj grešaka, ali je razumljivo.
- 300-399: Razume svakodnevni norveški govorni jezik i jednostavnije tekstove o opštim temama. Pismeno izražavanje ima mnogo gramatičkih grešaka, ali one uglavnom ne sprečavaju razumevanje. Ima relativno ograničen fond reči.
- 200-299: Razume jednostavan pisani i usmeni tekst na norveškom jeziku o konkretnim svakodnevnim temama, na primer o radu i interesovanjima u slobodnom vremenu. Ima ograničen fond reči i nedovoljno vlada gramatikom. Teško se pismeno izražava sa izuzetkom pisanja jednostavnijih iskaza i pisama.

Nakon završetka trećeg stupnja studenti treba da su u stanju da prate lekcije na norveškom jeziku i hvataju beleške, razumeju radio i televizijski program i druge tipove usmenih izlaganja, čitaju predmetnu prozu, novine i druge autentične tekstove, dobro usmeno vladaju norveškim jezikom koliko je potrebno za razgovore i rasprave, da budu u stanju da upotrebe varirani jezik u proizvodnji tekstova kojima se iznose argumenti, da objašnjavaju i izveštavaju, i znaju i umeju da upotrebe glavna pravila norveške gramatike.

Zajednička evropska merila praktičnog znanja jezika

Official Levels of the Common European Framework of Reference

The Common European Framework (CEF) is a system of level indicators for language courses that is used throughout Europe. Each language course is described on the basis of CEF levels so that students can clearly see which level of proficiency is required at the beginning of the course and which level of proficiency will be achieved after successful completion of the course.

<p>A1 – beginners level Official terminology: breakthrough level</p>	<p>Can understand and use familiar everyday expressions and very basic phrases aimed at the satisfaction of needs of a concrete type. Can introduce him/herself and others and can ask and answer questions about personal details such as where he/she lives, people he/she knows and things he/she has. Can interact in a simple way provided the other person talks slowly and clearly and is prepared to help.</p>
<p>A2 – pre-intermediate level Official terminology: way stage level</p>	<p>Can understand sentences and frequently used expressions related to areas of most immediate relevance. Can communicate in simple and routine tasks requiring a simple and direct exchange of information on familiar and routine matters. Can describe in simple terms aspects of his/her background, immediate environment and matters in areas of immediate need.</p>
<p>B1 – intermediate level Official terminology: threshold level</p>	<p>Can understand the main points of clear standard input on familiar matters regularly encountered in work, school, leisure, etc. Can deal with most situations likely to arise while travelling in an area where the language is spoken. Can produce simple connected text on topics which are familiar or of personal interest. Can describe experiences and events, dreams, hopes and ambitions and briefly give reasons and explanations for opinions and plans.</p>
<p>B2 – high-intermediate level Official terminology: vantage level</p>	<p>Can understand the main ideas of complex texts on both concrete and abstract topics, including technical discussions in his/her field of specialisation. Can interact with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible without strain for either party. Can produce clear, detailed text on a wide range of subjects and explain a viewpoint on a topical issue giving the advantages and disadvantages of various options.</p>
<p>C1 – advanced level Official terminology: effective operational proficiency level</p>	<p>Can understand a wide range of demanding, longer texts, and recognise implicit meaning. Can express him/herself fluently and spontaneously without much obvious searching for expressions. Can use language flexibly and effectively for social, academic and professional purposes. Can produce clear, well-structured, detailed text on complex subjects, showing controlled use of organisational patterns, connectors and cohesive devices.</p>

PRAVILNIK O PISANJU RADOVA

Pisani radovi se u visokoškolskom obrazovanju kreću od seminarskog rada ili sastava za vežbanja od svega nekoliko stranica preko diplomskog, specijalističkog, master i magistarskog rada do doktorske disertacije. Nauka je, u suštini, stvar postavljanja pravih pitanja, jer samo se na pravo pitanje mogu dati odgovori koji nauku odvođe korak napred. Suština svih radova je, bez obzira na nivo na kojem se u njima operiše, da se postavi pravo pitanje i na njega odgovori delimično ili u celosti. Važno je naglasiti da je put koji autor prelazi od postavljenog pitanja do odgovora gotovo podjednako važan kao i sam odgovor na pitanje. Nedoumice na koje autor nailazi tokom istraživanja, kao i dodatna pitanja i pretpostavke koji ostaju bez odgovora zbog ograničenja samog rada predstavljaju važan deo svakog rada i potencijalnu inspiraciju za sve koji se bave istim problemom. Iako se na mnogim visokoškolskim institucijama postavljaju i ograničenja obima radova u pojedinim kategorijama, tako što se odrede minimalan i maksimalan broj stranica, kvalitet jednog rada ne zavisi prvenstveno od njegovog obima već od toga koliko je dobar odgovor koji je dat na pitanje postavljeno na početku. To znači da sve što ne vodi neposredno ka odgovoru na postavljeno pitanje, ne treba da bude u radu.

Formalni zahtevi obuhvataju raspored građe, pristup, stil i tehničke odlike. Oni mogu biti određeni međunarodnim standardima, nacionalnim standardima, propisima obrazovne institucije ili uputstvima izdavača. U određenim prilikama može se odstupiti od svih pravila za pisanje radova, ali to, bez dozvole institucije ili izdavača, mogu činiti samo oni autori čije znanje, ugled ili sposobnost izražavanja to omogućavaju.

Raspored građe

Svaki rad se sastoji od određenog broja elemenata. Njihov uobičajeni redosled u najobimnijim radovima monografskog tipa kao što su doktorske disertacije, jeste sledeći: naslov, predgovor, sadržaj, apstrakt (sinopsis), uvod, deo sa definicijama, opisni deo, analitički deo, sažetak, spisak literature, indeksi, prilozi.

Naslovna strana mora sadržati naziv institucije, ime i prezime studenta i broj indeksa, predmet, naslov rada, ako je potrebno ime i prezime mentora, mesto i godinu i datum predaje. Naslov treba da bude jasan, jednoznačan i da što preciznije određuje problem, ali da se ne pretvori u čitavu priču.

Predgovor / Sadržaj / Apstrakt

Uvod sadrži cilj rada, definiciju problema, pregled prethodnih istraživanja i određenjem mesta rada i u kontekstu istraživanja, eventualno i napomenu o organizaciji teksta. U kraćim radovima uvod ne sme biti duži od analitičkih delova.

Deo sa definicijama sadrži određenje građe, metoda, modela i terminologije u radu.

Opisni deo sadrži opis građe i postupaka koji mora biti takav da istraživač iste stručnosti može da ponovi istraživanje i tako proveri pouzdanost date analize i datih zaključaka.

Analitički deo sadrži analizu problema i zaključke. To je ključni deo u svim radovima i treba da zauzme najviše mesta.

Sažetak sadrži kratak pregled sadržaja rada po odeljcima. Kraći radovi po pravilu nemaju sažetak.

Spisak literature, posebni ili kumulativni *indeksi*, kao i *prilozi* u vidu tabela, dijagrama, crteža, korišćenih tekstova i testova i slično, čine kraj rada i ispisuju se po standardima. Standarde propisuju odgovarajuće institucije, izdavači ili časopisi.

Seminarski rad sadrži uvek spisak literature, može sadržati određene priloge, a po pravilu ne sadrži indekse. Sve u svemu, osnovna struktura seminarskog rada sastoji se od uvoda u kome se definiše problem koji se analizira, same analize tog problema, eventualnog zaključka i spiska literature.

Pristup

Pristup se odnosi na stav, opis i argumentaciju.

Rad se može pisati u prvom licu jednine, u prvom licu množine, bezlično ili nekom kombinacijom ovih pristupa. Najbitnije u izboru jeste da bude potpuno jasno čiji se stavovi, vrednovanja, analize ili zaključci iznose i da to ne deluje nametljivo. Tekst može imati lični ton u kome prepoznamo autora, ali ne valja da bude privatan.

U iznošenju argumenata treba se ograničiti na argumente za i protiv postavki relevantnih za samu temu rada. Treba izbegavati nejasne argumente, kao na primer *Razvoj zahteva...*, višeznačne termine, kao na primer *pozitivan stav, libido, razumna mera* i slične ukoliko nisu jasno definisani u samom tekstu, pozivanje na autoritete kao što su Freud, Isus, vlada, Milton Fridman, razne deklaracije i drugo umesto sopstvene analize, logičke greške, kao što su *argumentum ad hominem*, npr. *Autor je građanski sociolog/komunista itd.*, tautologije tipa *Petar se dobro seća zato što ima dobro pamćenje* i slične, zatim zbrzana i neutemeljena uopštavanja, na primer *Celokupna srpska inteligencija je...*, te prazne tvrdnje, na primer *Ova teorija je genijalna*. Najkraće rečeno, tekst mora biti logički i sadržinski ispravan i baviti se temom.

Jezičke odlike

Stil treba da bude jednostavan, rečenica kratka i jasna, bez suvišnih reči i stilskih ukrasa. Cilj naučnog teksta je da informiše, a ne da pokaže autorovo jezičko umeće ili pesničke sposobnosti. Ako niste sigurni da li treba upotrebiti neku reč ili metaforu, onda ih nemojte upotrebiti.

Izbegavajte imperativ, jer deluje misionarski i vojnički, izbegavajte iskazivanje simpatija i antipatija, jer čitaoca ne zanimaju doživljaji vaše duše u susretu sa uzročnim rečenicama ili dokumentarnim romanom, nemojte čitaocu *skretati pažnju*, jer niste naučni saobraćajac, a kad tekst delite na odeljke, pododeljke i manje delove, potrudite se da potonji logički sledi iz prethodnog ili jasno recite da prelazite na nešto drugo.

Koristite skraćenice samo u meri u kojoj je to nužno i potrudite se da one uvek budu iste. Pridržavajte se važećeg pravopisa šta god mislili o njemu.

Tehničke odlike

Izgled stranice spada u grafičku formu. Opšta grafička forma je regulisana standardima.

Jedna stranica treba da ima standardne margine od 2,5 cm gore i dole i 3 cm levo i desno (kakve su najčešće i u programima za pisanje). Razmak između redova je srednji, to jest jedna stranica ima 35–40 redova. Kod kraćih radova nov odeljak se nastavlja na istoj stranici na kojoj se završava prethodni odeljak, samo sa dvostrukim razmakom između poslednjeg reda prethodnog odeljka i naslova novog odeljka. Kod dužih radova novi odeljak može da počne na novoj stranici, po pravilu neparnoj.

Sve stranice moraju biti označene brojem stranice, sem naslovne koja se ne računa kao stranica nego kao korice.

Slova su jedan od najvećih problema u oblikovanju stranice. Osnovno načelo za izbor slovnog sastava (fonta) jeste da je lako čitljiv. Sanserifni font (ili grotesk) nema poprečne crtice, dok serifni font (ili antikva) ima poprečne crtice na završetku uspravnih crta slova. Serifni fontovi su lako čitljivi, jer poprečne crtice „vode” pogled duž reda, pa se oni koriste za osnovni tekst.

Osnovni način isticanja dela teksta je *kurziv*, a može se za pojedinačne reči koristiti i *r a z m a k n u t* slog. Posebno treba izbegavati duge pasuse složene kurzivom, velikim slovima, masnim slovima i na slične načine, jer su izuzetno teški za čitanje.

Najčešće korišćeni fontovi za osnovni tekst su Times New Roman, Baskerville Old Face, Garamond, Palatino, Century i Bookman Old Style.

Citiranje je važan deo rada. Citati se stavljaju među znake navoda: „Pojava liberalnih ideja u istoriji...”. Ako izostavite nekoliko reči u samom citatu, to označite oblom ili uglastom zagradom i trima tačkicama (...) odnosno [...]. Ako izostavite cele rečenice, to označite crticama u istim zagradama (---) odnosno [---].

Deo teksta koji autor ubacuje u tuđ citat kao objašnjenje označava se uglavnom zagradom, na primer „On [Sima Trojanović] smatra da...”, a po potrebi i inicijalima autora: „Krajem devetnaestog stoleća [nakon 1880. – N. N.] počinje proces industrijalizacije u...”. Deo tuđeg citata koji autor posebno ističe kurzivom, podvlačenjem ili masnim slovima označava se na isti način: „Krajem devetnaestog stoleća počinje *proces* [Moj kurziv, N. N.] industrijalizacije u...”.

Citat u citatu se sa dvostrukog znaka citiranja „.....” prebacuje na jednostruki ‘.....’ ukoliko i dalje ostaje jasno šta je čije. Ukoliko nije, deo koji se želi citirati, mora se prepričati.

Citati iz dela napisanih na stranim jezicima prevode se na srpski ukoliko nema nekog posebnog naučnog razloga da se zadrže u originalu. Ako se nešto citira u originalu, onda se prevod obavezno stavlja u podnožnu napomenu, sem ukoliko nije sigurno da potencijalni čitaoci razumeju jezik originala. Citati dužine do tri reda ostaju u osnovnom tekstu, a dužine preko tri reda se izdvajaju u poseban pasus, uvlače podjednako s obe strane po deset slovnih mesta i ispisuju bez proreda i bez znakova navoda.

Svako korišćenje tuđeg teksta bez citiranja, parafraziranja ili upućivanja na izvor smatra se plagiranjem i podleže sankcionisanju. Tu spada prepisivanje rečenica ili čitavih pasusa iz tuđih radova bez citiranja, kao i prevođenje delova radova na stranom jeziku.

Upute na literaturu su sredstvo, a ne cilj, to jest, treba da ukažu na relevantne izvore, a ne da pokažu autorovu načitanost. One moraju biti pre svega tačne.

Postoje dva osnovna načina upućivanja na literaturu, takozvani harvardski i oksfordski sistem.

Oksfordski sistem je stariji i još uvek veoma čest u humanističkim i društvenim naukama. U njemu se na kraju citata ili druge upute na literaturu stavlja oznaka kao ovde¹, a pri sledećem pozivanju na isti rad koristi se skraćeni naslov, na primer Lenneberg, *Biological Foundations of Language* ili neka od standardnih skraćenica, na primer *Lenneberg*, *navedeno delo* ili sa latinskim skraćenicama *Lenneberg o. c.* ili samo *o. c.* ili *loc. cit.* ili *ibid.*). Stranice se označavaju ili srpskim ili latinskim skraćenicama, *str.* za jednu i *strane* za više stranica, odnosno *p.* za jednu i *pp.* za više stranica. Pogodnost oksfordskog sistema je što se odmah vidi iz kog je dela uzet citat, ali mu je mana što može da stvori brdo podnožnih uputa na literaturu i priličnu zbrku kad se posle više stranica nađe samo *o. c.* Posebno je nezgodan kad u tekstu ima i običnih podnožnih napomena.

Harvardski sistem se zasniva na upotrebi prezimena autora, uz eventualan dodatak prvog slova imena ako ima više autora sa istim prezimenom, te godine izdanja pa stranica ili stranice, na primer: *Kao što Lenneberg (1967:141) iznosi...* Na kraju citata se cela uputa stavlja u zagradu: „.....” (*Lenneberg 1995:141*). Ako je autor objavio više radova tokom iste godine, onda se oni klasifikuju u spisku literature po prvom slovu naslova, a označavaju sa a, b, c i tako dalje (na primer, Anttila 1973a, Anttila 1973b). Prednost ovog načina je u uštedi prostora, a mana što se često mora listati do spiska literature na kraju poglavlja ili cele knjige da bi se videlo o kom je delu reč. Takav način uputa na literaturu danas preovlađuje.

Spisak literature je nužan deo svakog rada. Ukoliko su citirana samo dva-tri dela, onda se bibliografski podatak može uneti u sam tekst. Ako je pak citirano više dela, onda se mora napraviti poseban spisak literature.

Spisak literature se alfabetizuje po azbuci ako je osnovni tekst ćirilični, a po abecedi ako je osnovni tekst latinični. Dela štampana ćirilicom i latinicom mogu se razdvojiti u dva posebna spiska, jedan za dela štampana ćirilicom i jedan za dela štampana latinicom, ali se mogu i integrisati u zajednički spisak. U ovom drugom slučaju sva slova po kojima se alfabetizuju ređaju se po redosledu slova naše azbuke ako je osnovni font teksta rada ćirilični, odnosno abecede ako je osnovni font teksta rada latinični.

Autorska dela se svrstavaju po prezimenu autora. Ako autor ima više prezimena, onda po poslednjem prezimenu sem ukoliko nije crticom vezano sa prethodnim. Na primer, autorka *Anna Lindberg Hansson* se unosi u spisak literature kao *Hansson, Anna Lindberg*, a ne kao *Lindberg Hansson, Anna*. Ako ima više autora, onda po prezimenu prvog autora. Ako ima četiri ili više autora, onda se navodi samo prezime i ime prvog autora, a imena ostalih se zamenjuju sa *i dr.* za dela na

¹ Erik Lenneberg, *Biological Foundations of Language*. New York: John Wiley & Sons, 1967, str. 141.

srpskom, odnosno *et al.* za dela na drugim jezicima. Ako je autor priređivač knjige, onda se označava sa *ur.* za knjige na srpskom, a sa *ed.* za jednog urednika, odnosno *eds.* za više urednika za knjige na drugim jezicima.

Ovde je dato nekoliko primera najčešće obrade bibliografskih jedinica:

Cela knjiga

Lenneberg, Erik. 1967. *Biological Foundations of Language*. New York: John Wiley & Sons.

Članak u zborniku ili enciklopediji

Maček, Dora. 1990. Poteškoće u prevođenju skaldskih metafora na hrvatski ili srpski jezik. U: Mirko Rumac (ur.): *Jugoslavensko-švedski prevodilački dani*. Zagreb: Nacionalna i sveučilišna biblioteka/Svenska institutet, str. 258-283.

Članak u časopisu

Montero, M. (1994). Consciousness raising, conversion, and de-ideologization in community psychological work. *Journal of Community Psychology*, 22, 3-11.

Članak iz novina

Šabić, Rodoljub. 2009. Smanjivanje nadležnosti poverenika za informacije. U: *Danas*, 07.08.2009, str. 6.

Građa sa interneta

Правилник о поступку и начину вредновања, и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача. У: „Службени гласник РС“, број 38|2008. Доступно на: http://www.nauka.gov.rs/cir/index.php?option=com_content&task=view&id=621&Itemid=37[09.08.2009].

Napomene su često nužne, ali su podjednako, ako ne i češće, višak koji autor nije uspeo da ubaci u osnovni tekst, a žao mu je da ih izostavi. Zato napomene treba svesti na najmanju meru i koristiti ih samo za ono što je neposredno vezano za aktuelni deo osnovnog teksta, ali se ne može prirodno uklopiti u njega, na primer napomene o relevantnoj literaturi, dodatno objašnjenje, uputa na alternativno tumačenje problema, razmatranja posebnih metodoloških ili tehničkih problema i tome slično.

Osnovno načelo je da veliki broj napomena, a posebno ako su duge, zahteva smeštanje na kraj teksta. Napomene je najbolje označiti brojevima.

Ilustracije, indeksi i prilozi čine sastavni deo teksta i služe njegovom boljem razumevanju. Tabele i dijagrami po pravilu zahtevaju i objašnjenje u tekstu.

I naposljetku, *kontrola rada* je neizbežan deo pisanja.

PRAVILNIK O DODELI STIPENDIJA

Studenti Grupe za skandinavistiku mogu dobiti stipendije za letnje tečajeve, za jednosemestralne studije ili za dvosemestralne studije. Glavne i rezervne kandidate i rang listu predlaže Grupa za skandinavistiku samostalno ili u saradnji sa stipenditorom, ali konačnu odluku donosi stipenditor. Nijednom kandidatu se ne jamči da će dobiti stipendiju.

Stipendije za letnje tečajeve dodeljuju se prvenstveno studentima koji su na drugoj godini studija. U obzir dolaze i studenti treće godine ukoliko na drugoj godini nema dovoljno dobrih kandidata.

Stipendije za boravak od jednog ili dva semestra dodeljuju se prvenstveno studentima treće godine, a mogu se dodeliti i studentima postdiplomskih studija.

Svi studenti imaju jednako pravo da konkurišu, ali se studenti kojima je jedan od skandinavskih jezika maternji jezik ili koji imaju rodbinu, odnosno prijatelje nastanjene u Skandinaviji i kod kojih mogu da odu na kraći ili duži boravak, mole da prvenstveno iskoriste mogućnost takvog boravka.

Stipendije su nagrada najboljim studentima za postignut uspeh. Prvenstvo imaju studenti sa najvišom prosečnom ocenom iz užestručnih predmeta i najmanje nepoloženih užestručnih ispita.

Rokove za konkurisanje za stipendije ističe Grupa čim o njima dobije obaveštenje od nadležnih skandinavskih institucija.

Rang lista kandidata pravi se na osnovu sledećih elemenata:

- prosečna ocena iz užestručnih predmeta iz prethodne godine odnosno prethodnih godina studija;
- ukupna prosečna ocena iz prethodne godine odnosno prethodnih godina studija;
- broj stečenih bodova;
- vrsta još uvek nepoloženih ispita;
- rok u kome su položeni ispiti;
- ukupan angažman studenta u nastavi i radu na Grupi za skandinavistiku.

Studenti imaju pravo prigovora na rang listu. Posle objavljivanja konačne rang liste, odabrani kandidati popunjavaju odgovarajuće formulare. Institucija koja dodeljuje stipendije po pravilu neposredno obaveštava kandidate o tome da li su dobili stipendiju i informiše ih o daljoj proceduri.

Studenti mogu i samostalno konkurisati za stipendije, ali u tom slučaju ne dobijaju preporuku Grupe za skandinavistiku, već samo potvrdu o statusu studenta i, ako je to nužno, opis znanja jezika. To važi i za studente koji su spremni da sami plate troškove tečaja.

BIBLIOTEKA GRUPE ZA SKANDINAVISTIKU

Pravilnik o radu biblioteke i čitaonice

Pravo na korišćenje bibliotečke građe i čitaonice

Pravo na korišćenje bibliotečke građe i čitaonice imaju studenti i nastavnici Filološkog fakulteta. Eksterni korisnici nemaju pravo da bibliotečku građu koriste van čitaonice.

Uslovi korišćenja bibliotečke građe

Bibliotečka građa se po pravilu u koristi čitaonici. Iz čitaonice se uopšte ne mogu iznositi retke i stare knjige, rečnici, enciklopedije i kartografska građa. Knjige iz priručne biblioteke, označene sa Ls u signaturi, a koje se nalaze na policama u čitaonici, studenti mogu uzimati sami za korišćenje u čitaonici, ali ih ne smeju iznositi van nje bez odobrenja bibliotekara.

Zbog velikog broja studenata, a malog broja osnovnih udžbenika i priručnika, od kojih su mnogi već prilično pohabani, ovi udžbenici i priručnici, te knjige označene drugim signaturnim oznakama od Ls, mogu se iznositi za rad van čitaonice samo po izričitom odobrenju bibliotekara. Za korišćenje van čitaonice studenti mogu pozajmljivati bibliotečku građu do 7 dana, a nastavnici do 15 dana. Nastavnici ne mogu pozajmljivati na duže od tri dana literaturu koja čini obavezno gradivo na osnovnim studijama. Studenti mogu pozajmiti istovremeno najviše dve knjige, a nastavnici najviše tri knjige.

Za pozajmljenu građu za korišćenje van čitaonice popunjava se revers. Revers mora biti popunjen u celini. Studenti ostavljaju indeks koji se vraća tek kada je sva pozajmljena građa vraćena biblioteci. Sva pozajmljena bibliotečka građa mora biti vraćena najkasnije do 30.06. školske godine tokom koje je pozajmljena. Studentu se može izdati diploma tek kada u indeksu dobije potvrdu bibliotekara da je uredno vratio sve pozajmljene knjige.

Način korišćenju bibliotečke građe i tehničke opreme i ponašanje u čitaonici

Bibliotečka građa se ne sme oštetiti podvlačenjem, pisanjem, savijanjem listova, cepanjem ili na slične načine. Oštećenu ili uništenu bibliotečku građu korisnik mora nadoknaditi nabavkom novog primerka ili novčanom naknadom u vrednosti nabavke novog primerka u redovnoj ili antikvarnoj prodaji, odnosno u vrednosti izrade fotokopije.

Kompjuteri se mogu koristiti tokom celog radnog vremena čitaonice uz ostavljanje indeksa kod bibliotekara. Ukoliko veći broj studenata želi da koristi kompjutere, bibliotekar pravi raspored

korišćenja koji studenti ne mogu samoinicijativno menjati. Studenti ne smeju donositi svoje programe niti išta menjati u instaliranim programima.

U čitaonici se ne sme jesti i razgovarati. Mobilni telefoni moraju biti isključeni. Pre napuštanja čitaonice, korisnik mora pokupiti sve svoje stvari i ostaviti radno mesto čisto i spremno za sledećeg korisnika. Studentu odnosno nastavniku koji ne poštuje pravila o radu biblioteke može se na određeno vreme uskratiti korišćenje bibliotečke građe i čitaonice.

Radno vreme biblioteke

Radno vreme čitaonice je 08.00–16.00 časova. Knjige se izdaju u periodu 10.00–11.00 i 15.00–16.00 časova.

Raspored knjiga i signature

Knjige potrebne za svakodnevni rad studenata smeštene su u čitaonici Grupe za skandinavistiku, a ostale knjige su u kabinetu 539. Sve knjige su označene signaturom ispisanom na pečatu koji se nalazi na naslovnoj stranici knjige ili, ako je to nemoguće, na prvoj stranici ili na koricama. Signatura se sastoji od slovnice i brojčane oznake. Knjige u kabinetu 539 označene su slovom K, na primer, K 02.15, knjige koje se nalaze u čitaonici označene su slovima Ls, knjige koje se nalaze u magacinu označene su slovom M, a knjige u ormanima za knjige slovom Bs. Dvocifrene signature su glavne i označavaju opšte grupe, na primer 02 Rečnici, dok četvorocifrene signature sa tačkom između označavaju podgrupe, na primer 02.15 Norveški rečnici. Ako se ukaže potreba za tim, veći broj grupa će dobiti podgrupe. Unutar podgrupa knjige su poređane abecednim redom po prezimenu (prvog) autora ili po naslovu kada nema autora. Abecedni red prati abecedu odgovarajućeg jezika u (pod)grupama u kojima su autori isključivo ili pretežno iz jednog jezičkog područja: danski i norveški pisci po dansko-norveškoj, švedski po švedskoj i tako dalje. To važi za (pod)grupe 08, 09, 10, 11.01, 11.05, 12, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24.01, 24.05 i 25. U (pod)grupama u kojima su autori ili jezici mešani, knjige su poređane po osnovnoj abecedi, a posebna slova idu uz osnovna latinična slova, na primer, å ide uz a, ø i ö ide uz o i tako dalje. Kod pisaca lepe književnosti organizuju se prvo njihova dela, pa zatim dela o njima.

Pregled signatura

00 ENCIKLOPEDIJE

01 BIBLIOGRAFIJE

02 REČNICI

02.01 Internordijski rečnici

02.05 Staronordijski rečnici

02.10 Danski rečnici

02.15 Norveški rečnici

02.20 Švedski rečnici

02.25 Islandski rečnici

02.30 Ferjarski rečnici

02.35 Rečnici neskandinavskih jezika Skandinavije

02.40 Ostali rečnici

03 OPŠTA LINGVISTIKA

04 SKANDINAVISTIKA - MEŠANI SADRŽAJ

05 LINGVISTIČKA SKANDINAVISTIKA

06 RUNOLOGIJA

07 NORENSKI JEZIK

08 DANSKI JEZIK

09 NORVEŠKI JEZIK

10 ŠVEDSKI JEZIK

- 11 ISLANDSKI I FERJARSKI JEZIK
 - 11.01 Islandski jezik
 - 11.05 Ferjarski jezik
- 12 INTERSKANDINAVSKI UDŽBENICI
- 13 NORENSKA FILOLOGIJA
- 14 OPŠTA LITERATUROLOGIJA
- 15 LITERATUROLOŠKA SKANDINAVISTIKA - MEŠANI SADRŽAJ
- 16 SKANDINAVSKE ANTOLOGIJE
- 17 USMENA KNJIŽEVNOST
- 18 DANSKA KNJIŽEVNOST
 - 18.01 Istorija danske književnosti
 - 18.05 Antologije - mešani sadržaj
 - 18.10 Antologije - proza
 - 18.15 Antologije - poezija
 - 18.20 Antologije - drama
 - 18.25 Antologije - književnost za decu
 - 18.30 Antologije - esejistika
 - 18.35 Antologije - tematske
 - 18.40 Danski pisci i dela o njima - abecedno
- 19 NORVEŠKA KNJIŽEVNOST
 - 19.01 Istorija norveške književnosti
 - 19.05 Antologije - mešani sadržaj
 - 19.10 Antologije - proza
 - 19.15 Antologije - poezija
 - 19.20 Antologije - drama
 - 19.25 Antologije - književnost za decu
 - 19.30 Antologije - esejistika
 - 19.35 Antologije - tematske
 - 19.40 Norveški pisci i dela o njima - abecedno
- 20 ŠVEDSKA KNJIŽEVNOST
 - 20.01 Istorija švedske književnosti
 - 20.05 Antologije - mešani sadržaj
 - 20.10 Antologije - proza
 - 20.15 Antologije - poezija
 - 20.20 Antologije - drama
 - 20.25 Antologije - književnost za decu
 - 20.30 Antologije - esejistika
 - 20.35 Antologije - tematske
 - 20.40 Švedski pisci i dela o njima - abecedno
- 21 ISLANDSKA KNJIŽEVNOST
- 22 FERJOJSKA KNJIŽEVNOST
- 23 FINSKA KNJIŽEVNOST
- 24 GRENLANDSKA I LAPONSKA KNJIŽEVNOST
 - 24.01 Grenlandska književnost
 - 24.05 Laponska književnost
- 25 INTERSKANDINAVSKI PREVODI
- 26 PREVODI NA SRPSKOHRVATSKI JEZIK
 - 26.01 Prevodi mešovitog sadržaja
 - 26.05 Prevodi iz danske književnosti
 - 26.10 Prevodi iz norveške književnosti
 - 26.15 Prevodi iz švedske književnosti
 - 26.20 Prevodi iz ostalih skandinavskih književnosti

- 27 PREVODI NA SKANDINAVSKE JEZIKE
- 28 PREVODI SKANDINAVSKE KNJIŽEVNOSTI NA DRUGE JEZIKE
- 29 OPŠTA SKANDINAVISTIKA
- 29.00 SKANDINAVIJA
 - 29.01 Skandinavija - opšte
 - 29.02 Tlo Skandinavije
 - 29.03 Istorija Skandinavije
 - 29.04 Savremene društvene prilike u Skandinaviji
 - 29.05 Kultura Skandinavije
- 29.10 DANSKA
 - 29.11 Danska - opšte
 - 29.12 Tlo Danske
 - 29.13 Istorija Danske
 - 29.14 Savremene društvene prilike u Danskoj
 - 29.15 Kultura Danske
- 29.20 NORVEŠKA
 - 29.21 Norveška - opšte
 - 29.22 Tlo Norveške
 - 29.23 Istorija Norveške
 - 29.24 Savremene društvene prilike u Norveškoj
 - 29.25 Kultura Norveške
- 29.30 ŠVEDSKA
 - 29.31 Švedska - opšte
 - 29.32 Tlo Švedske
 - 29.33 Istorija Švedske
 - 29.34 Savremene društvene prilike u Švedskoj
 - 29.35 Kultura Švedske
- 29.40 ISLAND
- 29.50 FERJARSKA OSTRVA
- 29.60 FINSKA
- 29.70 GRENLAND
- 29.80 LAPONCI
- 30 POMOĆNE I DRUGE NAUKE
- 31 SRPSKOHRVATSKI JEZIK
- 32 SKANDINAVIJA/ZAPADNI BALKAN
- 33 KNJIŽEVNOST ZA DECU I OMLADINU
- 34 TRIVIJALNA I POPULARNA KNJIŽEVNOST
- 35 STRIP